

β) Μεταφ., ὁ μετ' ἐπιδημίων χολέρας ἐπιζήσας Θεσσ. ('Ανατ.)

Ἡ λ. καὶ ὡς ἐπών. ὑπὸ τοὺς τύπ. Γκουσγκούνης Ἀθῆν. Θεσσ. (Λάρ.) Μακεδ. (Κοζ.) Σπέτσ. Στερελλ. (Λαμ.) Γουσγκούνης Ἀθῆν. Ἡπ. (Κόνιτσ.) Μακεδ. (Θεσσαλον.) Στερελλ. (Μαρκόπ.)

γκουζγκούνισμα τό, ἐνιαχ. γκουζγκούν'σμα Μακεδ. (Βόιον).

Ἐκ τοῦ οὗς. γ κ ο υ ζ γ κ ο υ ν η ς, τὸ ὅπ. βλ.

Ἐπιμελής ἔρευνα, ψάξιμο.

γκούζι τό ἐνιαχ. γούζι Πελοπν. (Κάμπος Λακων. Μάν.) γούζι Πελοπν. (Ξεχώρ.)

Ἀγνώστου ἐτύμου.

Τὸ σχοινίον μετ' ὁποῖον δένουν τὰ δεμάτια μετ' ὅσους ἐνθ' ἄν.: *Φέρτε κανέτα γούζι νὰ κουβαλήσουμε τίς λουπινοκαλαμιές Ξεχώρ.*

γκοῦι μόρ. Αἴγιν. Πελοπν. (Βασαρ.) κοῦι Θράκ. (Αὐδήμ.) Κύπρ. Μύκ. Νάξ. Πελοπν. (Μάν. κ.ά.) Στερελλ. (Παρνασσ.) γκοῦι ἄγν. τόπ.

Λέξις πεποιημένη. Πβ. τὸ ἀρχ. κ ο ῖ.

1) Ἐπὶ τοῦ γρυλλισμοῦ τῶν χοίρων ἐνθ' ἄν.: *Εἴχαμε γενική σφαγή τῶν χοίρων θρήνος καὶ πανηγύρι μετ' ὅσους γκοῦι τῶν γουρουνιῶν Πελοπν. (Βασαρ.)* Θὰ σὲ κάμω κοῦι-κοῦι (= θὰ σὲ σφάξω ὡς χοῖρον) εἰς τὴν παιδικὴν γλῶσσαν Κύπρ. || Παροιμ. *Τοῦ γουρουνιοῦ καὶ τὴ μύτη καὶ τ' ἀφτιά νὰ τοῦ κόψης, γκοῦι θὰ κάνη* (ἐπὶ ἀνθρώπου πείσμονος) Αἴγιν. || Αἴνιγμ.

Εἶναι ἓνα πραγματάκι, | πουρπατεῖ 'ς τοῦ χουραφάκι καὶ φουνάζει κοῦι-κοῦι | καὶ κανεὶς δὲν τοῦ ἀκούει (ὁ χοῖρος) Θράκ. (Αὐδήμ.) 2) Ἐπίκλησις χοίρου Κύπρ.: *Κοῦι-κοῦι.*

γκοῦι τό ἐνιαχ. κοῦιν Κύπρ.

Ἐκ τοῦ μορ. γ κ ο ῦ ι, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ κ ο ῦ ι.

Ὁ χοῖρος εἰς τὴν παιδικὴν γλῶσσαν. Συνών. γ ο ῦ τ ς.

γκουιάτα ἡ Ἡπ. (Ζαγόρ. κ.ά.) Μακεδ. (Κοζ.)

Ἐκ τοῦ Ἀλβαν. g u a j e = φλοιός, δέρμα.

1) Ἀσθένεια καὶ πληγὴ τῶν δακτύλων Μακεδ. (Κοζ.): *"Ε-σπασι τοῦ χέρ' σ' πὸν μάζουνιν ἀπ' α' γκουιάτα;* 2) Παρω-νυχία Ἡπ. Συνών. *μεθ' ὅστρα, νταλάκι, ὁ λογο-ν-ρίστρα, παρ' ανυχίδα, τριγυρίστρα.*

γκούιζα ἡ Πελοπν. (Μαντίν.) γκούιζα Πελοπν. (Μάναρ.)

Ἐκ τοῦ μορ. γ κ ο ῦ ι.

1) Ἡ παιδιὰ γουρουνίτσα Β2β, τὸ ὅπ. βλ., Πελοπν. (Μάναρ.) 2) Ἡ παιδιὰ γουρουνίτσα Β2 Πελοπν. (Μάναρ. Μαντίν.)

γκουίζω ἐνιαχ. γουίζω Ἀνδρ. (Κόρθ.) γουίζ-ζω Κῶς (Καρδάμ.)

Ἐκ τοῦ μορ. γ κ ο ῦ ι.

1) Ἐπὶ χοίρου γρυλλίζω Ἀνδρ. (Κόρθ.) 2) Ἐπὶ παιδίου, ψελλίζω τοὺς πρώτους φθόγγους Κῶς (Καρδάμ.)

γκούισμα τό ἐνιαχ. γούισμα Κῶς (Καρδάμ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γ κ ο υ ῖ ζ ω.

Τὸ πρῶτον ψέλλισμα μωροῦ ἐνθ' ἄν.: *"Αοῖσεν δὰ γουί-σματα τὸ μωρό σ-σας.*

γκουλές ὁ Μακεδ. (Δρυμ.)

Ἐκ τοῦ Τουρκ. g ü l l e = σφαῖρα βλήμα πυροβόλου.

1) Βλήμα πυροβόλου. 2) Στρογγυλὴ πέτρα μετ' ὅσους ἐνθ' ἄν. παιδιὰ ἐπαιζαν βόλους.

γκούλια ἡ, Μακεδ. (Δοξᾶτ.)

Πιθανὸν ἐκ τοῦ ἐπιθ. γ κ ὁ λ ῖ ο ς = γυμνός.

Γ α λ λ ο π ο ῦ λ λ α, τὸ ὅπ. βλ.

γκουμαράτα ἡ Θεσσ. (Κακοπλεύρ. Ὀξύν. Σταγιάδ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ Κουτσοβλαχ. g u m a r a d a = σωρός λίθων εἰς νεόσπαρτον ἀγρόν.

Σωρός λίθων σχηματιζόμενος ἐκ τῶν ἐξαγομένων κατὰ τὴν καλλιέργειαν ἀγρῶν καὶ, γενικώτερον, πᾶς σωρός λίθων ἐνθ' ἄν. Συνών. *ἀρμακᾶς 1, βολεός 1.*

γκούμας ὁ Ἴων. (Ἀλάτσατ.) Θράκ. (Σουφλ.) Μακεδ. (Θεσσαλον.) κ.ά.

Ἐκ τοῦ Ἀλβαν. g u m = ἄνθρωπος ἰδιόρρυθμος παρά-ξενος χονδροειδής

1) Ἀνθρωπος παχὺς Ἴων. (Ἀλάτσατ.) Μακεδ. 2) Ἀν-θρωπος χονδροειδής ἄξεστος ἐνθ' ἄν.

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τοὺς τύπ. Ὁ τοῦ Γκούμα Ζάκ. Μαθράκ. Μακεδ. (Βόιον Κοζ.) Πελοπν. (Κρήν.) Ὁ τ' Γκού-μα τοῦ Π'γάδ' Μακεδ. (Βόιον) Ὁ τοῦ Ἀ'θαρ' τ' Γκούμα Ἡπ. (Δωδών.) Ὁ Γκούμα Ράχ' Θεσσ. (Συκαμν.) Ὁ τὸ Γκούμα Ἡπ., Γκούμας δ' ἐπίσης καὶ ὡς ἐπών. πολλαχ. καὶ ὡς παρωνύμ. Εὐβ. (Στεν.) Μήλ. Πελοπν. (Γαργαλ. Ξηροκ.) Στερελλ. (Καρ.)

γκοῦπ-γκοῦπ μόρ. σύνθηθ. γκούπου-γκούπου Στερελλ. (Ἀκαρναν.) κ.ά. γκόπου Στερελλ. (Αἰτωλ.) γκόπ Λεξ. Μπριγκ.

Λέξις πεποιημένη.

Ἐπὶ τοῦ ἤχου τοῦ παραγομένου ἐπὶ κτυπωμένου ἀντικει-μένου ἐνθ' ἄν.: *Ἀκούει γκούπου-γκούπου σὰν γυναῖκες ποὺ ἐπλεναν Στερελλ. (Ἀκαρναν.) Πβ. γ κ ᾶ π-γ κ ο ῦ π.*

γκούπιζα ἡ, ἐνιαχ. γκούπ'ζα Μακεδ. (Βόιον Δαμασκ.) κοῦπ'ζα Στερελλ. (Δεσφ.) γκούμπ'ζα Μακεδ. (Γήλοφ. Δα-σοχώρ. Δεσκάτ. Τρικοκκ. κ.ά.) γούβ'ζα Α. Ρουμελ. (Κα-Θεσσ. (Καβακλ.) Θεσσ. (Καλαμπάκ.) γουβ'σα Θεσσ. (Καλα-μπάκ.)

Ἐκ τοῦ Σλαβ. g u b e z i = κοιλότης κορμοῦ δέν-δρου, κοῦφάλα.

1) Ξύλινον βαθύ ποιμενικὸν πινάκιον Α. Ρουμελ. (Κα-βακλ.) Θεσσ. (Καλαμπάκ.) Μακεδ. (Βόιον Γήλοφ. Δαμασκ. Δασοχώρ. Δεσκάτ. Τρικοκκ. κ.ά.): *Ἡ γκούμπ'ζα γένιτι ἀπὸν δέντρον, φτιλιά, σφιντάν' καὶ καρῆ καὶ ἄλλα ξύλα Δα-σοχώρ.* 2) Τὸ ἐνιαχὸν ὅστουν Στερελλ. (Δεσφ.) Συνών. κ ο ῦ τ ι κ α ς.

γκουμπιζοσκέπαρνο τό, ἐνιαχ. γκουμπ'ζοσκέπαρνο Μακεδ. (Γήλοφ. Δασοχώρ. Δεσκάτ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ οὗς. γ κ ο ῦ μ π ι ζ α καὶ σ κ ε π ᾶ ρ ν ι.

Σιεπάρνι είδικόν διά πελέκημα γκούμπιζας ένθ' άν.

γκουμπλίτσα ή, "Ηπ. (Λάκκ. Σούλ.) γκουμπλίτσα "Ηπ. (Λειά) γκουμπλίτσα "Ηπ. (Μαργαρ.) γκουμπλίτσα "Ηπ. (Αργυρόκ.) γκουμπλίτσα "Ηπ. (Δερβίτσα.)

Έκ τοῦ Σλαβ. *kobelj*. Βλ. G. Meyer, Neugr. Stud. 2, 36.

Δοχεῖον έντός τοῦ όποίου πήζουν τὸ τυρὶ άνθ' άν.

γκουμπλίτσι τό, ένιχ. γκουμπλίτσι' Μακεδ. (Καστορ.)

Υποκορ. τοῦ οὔσ. γκουμπλίτσα, τὸ όπ. βλ.

Κορμός δένδρου λαξευμένος, ό όποῖος φέρει τρύπα εἰς τὸ έν μέρος καί πρόσθετον σανίδωμα πρὸς τὰ άνω, χρησιμοποιεῖται δὲ ὡς παγίς διά τήν σύλληψιν τῶν ἱκτίδων.

γκούρα ή, (I) "Ηπ. (Αύλότοπ. Ζαγόρ. Μέγα Περιστ. Ξηροβούν. Πλατανοῦσ. Πράμκντ. κ.ά.) Θεσσ. (Βαθύρρ. Γερκάρ. Κακοπλεύρ. Μοσχάτ.) Μακεδ. (Βλάστ.) Πελοπν. (Λαγκάδ.) Στερελλ. (Φθιώτ. κ.ά.) κ.ά. — Δ. Λουκοπ., Βουν. Κατσαντ., 55 καί Ποιμεν. Ρούμελ., 126 γούρα Θεσσ. (Καλαμπάκ. Δρακότρ.) Στερελλ. (Εύρυταν.) γιούρα καί γκιούρα Θεσσ. (Δρακότρ.) γκουόρα Στερελλ. (Περίστ.) κούρα Στερελλ. (Ασπρόπυργ.)

Έκ τοῦ Ἀλβαν. *gurré*, ένάρθρως *gurr-a-* = πηγή. Βλ. Π. Φουρίκ. (Αθηνά 41 (1929), 105).

1) Πηγὴ ένθ' άν.: Πάνου 'ς τὴ γούρα Θεσσ. (Καλαμπάκ.) *Ηδρα μίμια γκούρα πὸν εἶχι κρύγιον νιρό* "Ηπ. (Πράμκντ.) Συνών. βλ. εἰς λ. *άναβάλλουσα 1*, *άνάβρα, βουρβούλα 1*. 2) Εἰς τὴν συνθηματ. γλῶσσαν, κοιλότης έντός τῆς όποιᾶς συναθροίζεται ὕδωρ ἢ ἄλλο ὕγρὸν, λάκκος, κατ' επέκτ. δὲ καί λάκκος ένταφισμοῦ, τάφος Θεσσ. (Δρακότρ.): *Μπραχάλισ' τὴ μπιλιόκου στή γιούρα* (= σβῆσε, ετοίμασε τὸν άσβέστη στή γούρνα). *Θά σὶ ξισύρου 'ς τὴ γκιούρα χουρὶς τσιατούρ* (= θά σὲ πάω στὸ μνήμα, θά σὲ θάψω χωρὶς παππᾶ).

Ἡ λ. καί ὡς τοπων. ὑπὸ τοὺς τύπ. *Γκούρα* Ἀττικ. "Ηπ. (Αγναντ. Λάκκα Σούλ. κ.ά.) Μακεδ. (Βόιον Γρεβεν.) Πελοπν. (Αργολ. Κορινθ. Λιγούρ. Γορτυν.) Στερελλ. (Παρνασσ. κ.ά.) *Γούρα* Θεσσ. (Καλαμπάκ.) *Βουνά τῆς Γκούρας* Εὐβ. (Γαλτσ.) "Ηπ. (Ελληνικ. Χουλιαρ. Μαζαρακ. Λάκκα Σούλ. Φιλιάτ.) Στερελλ. (Ασπρόπυργ. Φθιώτ. Φωκ) *Ποτάμι τῆς Γκούρας* (ό Κελάδων) Ἀττικ. *Στὴ Γκούρα Ρέμα* Πελοπν. (Γορτυν.) *Γκουῖρες* Πελοπν. (Τριφυλ.) Τῆν. (Πύργ.) *Γούρα* Εὐβ. (Γαλτσ.), ἐπίσης *Γκούρας* ὡς ἐπών. πολλὰχ.

γκούρα ή (II) Πελοπν. (Λαγκάδ.)

Έκ τοῦ Ἀλβαν. *gur* = πέτρα.

Μέγας λίθος.

Ἡ λ. καί ὡς τοπων. ὑπὸ τοὺς τύπ. *Γκουῖρες* Πελοπν. (Τριφυλ.) *Γκούρη Ράχη* Πελοπν. (Τριφυλ.) *Στὸ Γκούρ* τοῦ *Σταυραῖτοῦ* (= εἰς τὴν πέτρα τοῦ σταυραετοῦ) Πελοπν. (Δάρα Ἀρκιδ.)

γκουργκούλα ή, Θεσσ. (Κακοπλεύρ.) Μακεδ. (Φυτ.) γκουργκόλα Μακεδ. (Γρεβεν.)

Διά τὴν ἐτυμολ. βλ. λ. *γκουργκούλι*.

Ἡ στρογγυλὴ πέτρα, ἡ πέτρα, τὸ *κοτρώρι*.

γκουργκουλάς ἐπίθ. ένιχ. γκουργκουλάς Πελοπν. (Γαργαλ. Μαργέλ. Μηλιώτ. Παιδεμέν. κ.ά.) Θηλ. γκουργκουνοῦ.

Έκ τοῦ οὔσ. *γκουργκούλι*.

Ὁ ἔχων ἐξωγκωμένους τοὺς άστραγάλους τῶν ποδῶν τοῦ ένθ' άν. β) Ὁ ἔχων πληγωμένους τοὺς άστραγάλους τῶν ποδῶν τοῦ ἐκ κοπώσεως, ὁ *οἰδίπους* αὐτόθ.

Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. *Γκουργκουλάς* καί ὡς παρωνύμ. Γαργαλ.

γκουργκούλι τό, ένιχ. γκουργκούλι' Μακεδ. (Γήλοφ. Δασοχώρ. Δεσκάτ. Ριζώματ.) *κουργκούλι* Μακεδ. (Δεσκάτ.) *γκουργκούλι* Μακεδ. (Γρεβεν.) γκουργκούλι Πελοπν. (Βερεστ. Μεσσην.)

Έκ τοῦ Κουτσοβλαχ. *gorgyliu* = πέτρα στρογγυλή. Πβ. καί τὸ Ἀλβαν. *gyrgules* = πετρούλα στρογγυλή.

1) Στρογγυλὴ πέτρα, *κροκάλα* Μακεδ. (Ριζώματ.) β) Τὸ κατὰ τὴν κλειδωσιν τοῦ ἄκρου ποδὸς προεξέχον ὅστουν, ὁ άστράγαλος Πελοπν. (Βερεστ. Μεσσην.): *Κάπως κάνει καί γυρίζει καί μοῦ δίνει μιὰ μέσ' 'ς τὸ γκουργκούλι καί κόντεψε νὰ μὲ ξεράνη* Βερεστ. 2) Τρόπος δεσίματος τοῦ γυναικείου μανδηλίου κατὰ τὸν όποῖον σχηματίζεται μεγάλη ὀξεῖα γωνία άνωθεν τοῦ μετώπου Μακεδ. (Δασοχώρ. Δεσκάτ.) β) Ἡ ψευδὴς κόμη εἰς σχῆμα κορύμβου Μακεδ. (Δεσκάτ.) 3) Εἰς τὸν πληθ. γκουργκούλια τά, λόφοι εἰς συστάδα ἢ μεμονωμένοι Μακεδ. (Δεσκάτ.)

γκουργκουλιαίνω Πελοπν. (Βλαχοκερ.)

Έκ τοῦ Κουτσοβλαχ. άπροσ. ρ. *gurguleada* = βορβορύζω.

1) Μεταβάλλομαι πρὸς τὸ μλκκώτερον ἐξ άποσυνθέσεως, σήψεως (ἐπὶ κερπῶν δένδρων καί φυτῶν, κυρίως νωπῶν): *Ἡ μπατάκα γκουργκουλιανε ἀπὸ τὸ πολὺ νερό' μαύρισκι, εἶν' γιὰ πέταμα* (μπατάκα = πατάτα) Συνών. *σάπιζω*.

2) Μεταφ., ὑφίσταμαι διανοητικὴν κατάρπτωσιν (κυρίως ἐπὶ γερόντων πασχόντων ἐξ άνοίας ἢ καθ' ὑπερβολὴν ἐπὶ διανοητικῆς συγχύσεως): *Δὲν μπορ' ἂ συνεννοηθῆς, γκουργκουλιανε τὸ μυαλό του* (ἂ = νά). Συνών. *κλωβιάίνω, νεροολιάζω, οὔριάζω*.

γκουργκουλίασμα τό, Πελοπν. (Βλαχοκερ.)

Έκ τοῦ ρ. *γκουργκουλιαίνω*, τὸ όπ. βλ.

1) Μαλθακότης ἐξ άποσυνθέσεως νωπῶν κερπῶν δέντρων ἢ φυτῶν. Συνών. *σάπισμα*. 2) Μεταφ., διανοητικὴ κατάρπτωσις (κυρίως ἐπὶ γερόντων). Συνών. *κλωβιάσμα, νεροούλιάσμα, οὔριάσμα*.

γκουργκουλίζω "Ηπ. (Κουκούλ.)

Έκ τοῦ οὔσ. *γκουργκούλι* καί τῆς παραγωγ. κατὰλ. -ίζω.

Κληρώνω διὰ μικρῶν λίθων (ἐπὶ παιδιῶν): *Ἰλάτι νὰ γκουργκουλίσουμι πρῶτα νὰ ἰδοῦμι ποιός θά πάν' ἀπὸν κάτου καί ποιός ἀπὸν πάνου*.

γκουργκουλοβάρεμα τό, άμάρτ. γκουργκουνοβάρεμα Πελοπν. (Βερεστ.)

